

למנהלי בתי הספר,

למרכזי הוראת ספרות ולמורים לספרות
בבתי הספר העל-יסודיים הממלכתיים

שלום רב,

חוזר מפמ"ר ספרות התשפ"ב – מס' 1

תוכן העניינים:

1. דבר המפמ"ר
2. חממה במגמת ההרחבה בספרות
3. תוכניות תמ"ר וחלוצי הערכה
4. המרחב הפדגוגי בתחום הדעת ספרות
5. בחינות הבגרות
  - כתיבה יצירתית
  - מתווה להיבחנות פנימית
  - הנחיות למבחן מותאם מועדי חורף וקיץ תשפ"ב
  - יצירות במוקד
6. 'הסיפור השלם' – ועדת ביטון ויישום המלצותיה במערכת החינוך
7. שמחת הקריאה
8. שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בספרות
9. המרכז להעצמת מדעי הרוח-הספרייה הלאומית
10. ערכים ולמידה חברתית-רגשית בהוראת תחומי הדעת
11. הלומד העצמאי
12. צוות ההדרכה שלנו תשפ"ב
13. השתלמויות וימי עיון – בכפוף למתן תקציב (נספח ג')
  - נספח א' – טבלת מיקוד
  - נספח ב' – חומרי הוראה
  - נספח ג' – מבחר השתלמויות

1. דבר המפמ"ר

מורים ומורות יקרים,
לפניכם קטע מאת אגוטה קריסטוף שיש בו ביטוי לאהבת הקריאה. התקופה היא מלחמת העולם השנייה, המקום הוא כפר קטן באירופה, כנראה. אין חשמל, אין טלפון, מחממים בעצי הסקה. בעולם שכזה אין דומה הילדות לזו של ימינו, ויש בה דמיון עשיר, ותאוות הקריאה מובנת. מי כמונו יודע עד כמה שונה העולם כיום, ועד כמה הילדות שינתה פניה. ובכל זאת, אנחנו עומדים כמעוז האחרון מפני הבערות והבורות, שליחי המילה הכתובה שומרים על גחלת שלא תכבה, משתדלים לתווך את הקריאה לתלמידים, מנסים להביאם להנות ממטעם משובח ולפתח חך אנן יותר. הם נלחמים בפיתויי התקופה בעזרת מיטב הטקסטים העומדים לרשותנו. יש טקסטים טובים, יש מורים מוכשרים וחדורי שליחות, ויש הרבה אמונה בדרך.

התחלות / אגוטה קריסטוף

אני קוראת. זה כמו מחלה. אני קוראת כל מה שנופל ביד, כל מה שהעין נופלת עליו: עיתונים, ספרי לימוד, מודעות, קרעי נייר שאני מוצאת ברחוב, מתכונים, ספרי ילדים. כל דבר מודפס.

אני בת ארבע. המלחמה בדיוק התחילה.

בתקופה הזאת אנחנו גרים בכפר קטן שאין בו לא תחנת רכבת, לא חשמל, לא מים זורמים ולא טלפון.

אבא שלי הוא המורה היחיד בכפר. הוא מלמד את כל הכיתות, מא' ועד ו'. הכול בחדר אחד. בין בית הספר לבית שלנו מפריד רק מגרש המשחקים, וחלונות בית הספר צופים על גינת הירק של אמא שלי. כשאני מטפסת אל החלון העליון בחדר הגדול אני רואה את כל התלמידים, ומלפנים עומד אבא שלי וכותב על הלוח.

לכיתה של אבא שלי יש ריח של גיר, של דיו, נייר, שלווה, דממה ושלג, אפילו בקיץ.

למטבח הגדול של אמא שלי יש ריח של חיות שחוטות, של בשר מבושל, חלב, ריבה, לחם, כביסה לחה, פיפי של התינוק, חרדה, רעש וחום קיץ, אפילו בחורף.

כשאי אפשר לשחק בחוץ בגלל מזג האוויר, כשהתינוק צורח בקול רם מהרגיל, כשאחי ואני מרעישים ומזיקים יותר מדי במטבח, אמא שלנו שולחת אותנו לקבל "עונש" מאבא שלנו.

אנחנו יוצאים מהבית. אחי נעצר מול האסס שבו שומרים את עצי ההסקה:

"אני מעדיף להישאר פה. אני אקצוץ קצת עצים".

"כן. אמא תשמח".

אני חוצה את החצר, נכנסת לכיתה הגדולה, נעצרת קרוב לדלת, משפילה עיניים. אבא שלי אומר:
"גשי".

אני ניגשת. אני אומרת לו באוזן:

"עונש... אמא..."

"זהו זה?"

הוא שואל אותי "זהו זה?" כי לפעמים יש פתק מאמא שצריך לתת לו בלי לומר דבר, ולפעמים צריך לומר מילה מסוימת: "רופא", "חירום", ולפעמים רק מספר: 38 או 40. כל זה בגלל התינוק, שסובל כל הזמן ממחלות ילדות.

אני אומרת לאבא שלי:

"כן. זהו זה".

הוא נותן לי ספר שיש בו ציורים :

"לכי שבי".

אני הולכת לאחורי הכיתה, ששם יש תמיד מקומות פנויים מאחורי הגדולים.

כך קורה שבגיל צעיר מאוד, בלי להרגיש ולגמרי במקרה, אני לוקה במחלת הקריאה חשוכת המרפא.

כשאנחנו מבקרים את ההורים של אמא שלי, שגרים בעיר קרובה, בבית שיש בו אור ומים, סבא נותן לי יד ויחד אנחנו מטיילים בשכונה.

סבא מוציא עיתון מהכיס הגדול שבמעיל הארוך שלו ואומר לשכנים :

"תסתכלו! תקשיבו!"

ולי :

"קראי".

ואני קוראת. בשטף, בלי שגיאות, הכי מהר שמבקשים.

חוץ מהגאווה הסבית הזאת, מחלת הקריאה תביא לי בעיקר נזיפות ובוז :

"היא לא עושה כלום. רק קוראת כל הזמן".

"היא לא יודעת לעשות שום דבר אחר".

"זה העיסוק הכי פחות פעיל שיש".

"זאת עצלנות".

ומעל לכול : "היא קוראת במקום לי"...

במקום מה?

"יש הרבה דברים שימושיים יותר, לא"?

גם היום, בשעות הבוקר, כשהבית מתרוקן וכל שכניי יוצאים לעבודה, המצפון קצת מציק לי כשאני מתיישבת ליד השולחן במטבח כדי לקרוא עיתונים שעות, במקום ל... לנקות, או להדיח את הכלים מארוחת אמש, לצאת לקניות, לכבס ולהגץ, לבשל ריבה, לאפות עוגות...

ומעל לכול, מעל לכול! במקום לכתוב.

מתוך : **האנאלפביתית**, תרגום : ארז וולק, תשע נשמות, 2021

2. חממה במגמת ההרחבה בספרות

ברצוני לבשר לכם כי השתלמות מקוונת על יחידות ההוראה בספרות מורחב תפתח גם השנה. את ההשתלמות ינחה אבי כץ, והיא תהיה בינתחומית, חווייתית ועדכנית.

מהלך זה נועד להגדיל את כמות הלומדים ספרות מורחב, ובכך להעשיר את עולמם של התלמידים בידע עולם ובידע האדם, לתרום לעיצובם כאנשים הומניסטיים ומודעים לעצמם. השתלמות זו תועיל למורים המלמדים ספרות במגמת הספרות, שכן היא תעשיר ותחדש בתכנים ובדרכי הוראה, וכמובן תעזור למורים שטרם לימדו במגמה להשתלט על החומרים החדשים ולפתוח מגמת ספרות בבית ספרם.

לידיעתכם, בנוסף לתרומתם להרחבת אופקי התלמידים, לימודי הספרות במגמה יכולים לעזור בהעלאת ממוצע הברורות, כמוסבר להלן:

מבין שני המורחבים שנלמדו, נכנס לממוצע רק ציון מורחב אחד עם הבונוס הנלווה. זהו יתרון עבור תלמידים המוכשרים ללימודי הספרות, שכן יוכלו להכניס לממוצע את ציונם הגבוה בספרות, גם אם לימודיהם האקדמיים יהיו בכיוון מדעי. זאת ועוד, הבוגרים שסיימו לימודי הרחבה בספרות זכאים לבונוס מורחב של 25 נקודות בקבלה ללימודים גבוהים.

3. תוכניות תמ"ר וחלוצי הערכה

אלה הן תוכניות הערכה ממירות בגרות חיצונית. תוכניות חינוכיות אלה פורצות דרך ומקדמות למידה בדרכים ייחודיות.

התוכניות מותאמות לצורכיהם השונים של בתי הספר, והן מבוססות על תפיסת עולם חינוכית ייחודית המקדמת למידה משמעותית.

הצטרפות לכל אחת מהתוכניות ואישור התוכנית הבית ספרית, מותנית בעמידה בתנאי הסף המנהליים שקבע האגף לחינוך על יסודי (הכרה, שק"ד, ציונים) ובאישור פדגוגי של מפמ"ר תחום הדעת (בתוכנית תמ"ר נדרש גם אישור פדגוגי של אגף א' לפיתוח פדגוגי).

לפרטים ונהלים הקשורים ביישום התוכניות: [כאן](#).

4. המרחב הפדגוגי בתחום הדעת ספרות

המרחב הפדגוגי הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. במרחב ניתן למצוא את תוכניות הלימודים, והוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי בעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

במרחב הפדגוגי ניתן למצוא:

- [חומרי הוראה](#) בשלל נושאים מרכזיים, מחולקים על פי חטיבות נושאות או יחידות הוראה.
  - [תוכנית הלימודים](#) בספרות, [והיבחנות וחלופות בהערכה](#).
  - [אתרים](#), [מאגרי מידע](#) וכלים דיגיטליים.
  - [הרצאות מצולמות](#).
  - [עיון ופרשנות](#) – מאגר עשיר בידע, מחולק על פי הסוגות המרכזיות ובתוכן על פי שמות היוצרים.
- ועוד ועוד.

5. בחינות הבגרות

לאור משבר הקורונה ופערי הלמידה מהם סובלים התלמידים, מיקדנו את נושאי הלימוד. אנו מפרסמים מיקוד מיוחד לחטיבה העליונה למועדי היבחנות תשפ"ב. מובן שבשל חשיבות כלל היצירות בתוכנית הלימודים, כולל אלו שלא נכללו במיקוד, חשוב להתקדם בלמידה על פי המצב בכיתות.

לפניכם בנספחי החוזר:

- א. **טבלת מיקוד** ההוראה להיבחנות לבגרות בחטיבה העליונה, ובה פירוט של הנושאים להיבחנות והנושאים שירדו מהחומר לבגרות תשפ"ב (מועדי חורף וקיץ).
- ב. הצעה של **מבחר חומרי הוראה** המותאמים לפריטי התוכן ומתאימים גם להוראה מרחוק.
- ג. **מבחר השתלמויות** וקורסי פיתוח מקצועי בהם מושם דגש על הוראה מרחוק בתחום הדעת.
בשנה"ל תשפ"ב ימשיכו וייבחנו כל התלמידים האינטרנטיים בשאלוני רפורמת הלמידה המשמעותית (70%). המורים מתבקשים להציג לפני תלמידיהם בצורה בהירה ומדויקת ככל האפשר את המבנה של כל אחד מן השאלונים בהם הם ייבחנו. במרחב הפדגוגי נמצאים **מבחנים לדוגמה** במתכונת הרפורמה. המורות והמורים לספרות מוזמנות. ים לעיין במבחנים אלו. (שימו לב, המבחנים בכתב של ה-30% מיועדים לתלמידים אקסטרנטיים ונבחני משנה **בלבד**).

• כתיבה יצירתית

בשנת הלימודים תשפ"ב אנחנו מבקשים להמשיך ולקדם את נושא הכתיבה היצירתית. כמקובל באומנויות אחרות, דוגמת מוזיקה, ציור, פיסול וכד' – שם משולבת התנסות מעשית בלימוד העיוני, כך מן הראוי שגם בלימודי הספרות יתנסו התלמידים בכתיבה מקורית. במסגרת לימודי ההערכה החלופית (30%) ניתן יהיה לשלב פרויקט של כתיבה יוצרת. רק מורים שיעברו הכשרה בנושא, יוכלו להציע לתלמידיהם (גם במהלך תקופת ההכשרה) להגיש תלקיט של יצירות מקוריות, שיהוו 20% מתוך ציון ההערכה החלופית. ה-10% הנוותרים יוקדשו להוראת שירת המחצית השנייה של המאה ה-20, בתיאום עם המדריכה המחוזית. מורים שלא יבחרו בקידום מיומנות הכתיבה היצירתית, ימשיכו בקיום תוכנית הלימודים הרגילה במסגרת ה-30%.

• מתווה להיבחנות פנימית

בתי הספר שבחרים בהיבחנות בית ספרית יפעלו על פי מתווה ההיבחנות הכולל מאגר של משימות הערכה ומחווניים.

יש לשמור את אקסל הציונים, המחווון ותיעוד של כלל רכיבי ההערכה שעל פיהם נקבע הציון. על בית הספר לשמור מגוון של עבודות ברמות ביצוע שונות לצורכי בקרה ומשוב כפי שיקבע ויפורסם בהמשך.

קישור למתווה

• הנחיות למבחן מותאם מועדי חורף וקיץ תשפ"ב

הנחיות לשאלונים : 8281, 8284

על הנבחן לענות בסך הכל על שלוש שאלות :

1. שאלה אחת מפרק הרומאן או מפרק הדרמה.
  2. שתי שאלות מן הפרקים שירה או סיפור קצר או על שאלה אחת מפרק השירה ושאלה אחת מפרק הסיפור הקצר.
- משקל התשובה לשאלה מפרקי הרומאן או הדרמה יהיה 40 נק', ומשקל כל אחת משתי התשובות הנוספות יהיה 30 נק' – סה"כ 100 נק'.

• יצירות במוקד

בפרק 'סיפור קצר' בבחינת הבגרות:

החל ממועד קיץ תשפ"א ועד למועד קיץ תשפ"ג, תופיע לבחירת הנבחנים שאלה ממוקדת על הסיפור "צלליות" מאת אמיר גוטפרינד. הסיפור ראה אור בקובץ "צלליות", הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, 2005, בעריכת אתגר קרת. בספר ישנם 11 סיפורים של יוצרות ויוצרים, והוא יצא במסגרת פרויקט "ספר למען הקהילה". כל הרווחים ממכירת הספר וכן התמלוגים של מחברי הסיפורים מועברים לעמותת אנו"ש, המסייעת לפגועי נפש להשתלב מחדש בחברה הישראלית.

צלליות / אמיר גוטפרינד

"צלליות" הוא סיפור קצר קלאסי המכיל את מאפייני הז'אנר. המהלך העלילתי שכולל סיבוך והתרה, וביניהם נקודת שיא (פואנטה) מעצב את סוגיית מחיר הטשטוש שבין שפיות לשיגעון. כשמדובר בחשיפת צללים אפלים מן העבר (האישי והקולקטיבי), מתווסף לסיפור אלמנט של מתח, אשר תורם אף הוא לאיכות היצירה כולה. הקריאה בסיפור מזמנת דיון בשאלות כגון: מי הוא 'משוגע'? האם האופן בו החברה מגדירה את ה'אחר' כפגוע נפש נעשית בצורה אובייקטיבית והגונה? האם מקומם של פגועי נפש צריך להיות במסגרות סגורות, או זכותם להיות חלק מהקהילה ה"בריאה"? מה מעמדם הרפואי-פסיכיאטרי והחברתי של ניצולי שואה פגועי נפש? המשמעות הסמלית של הצלליות המגלמות את הצדדים האפלים שבנפש האדם מציעה קריאה פסיכולוגית של הסיפור המטלטל הזה.

בנוסף, מוזכרים בסיפור אירועים היסטוריים בתולדות המדינה, העשויים לעורר עניין ולהרחיב אופקים בקרב התלמידים. במופעי הצלליות מסתתרים גם ארמזים מקראיים מעניינים, שקישורם לעלילת הסיפור מעמיק את אפשרויות הפרשנות. הללו מובילים את הקריאה בסיפור לדיון בסוגיות מוסריות הרלוונטיות לימינו אנו. [לסיפור לחצו כאן](#).

למאמרה של ד"ר אסתי אדיבי-שושן על הסיפור, [לחצו כאן](#).

בפרק 'הרומאן' בבחינת הבגרות:

החל ממועד קיץ תש"ף ועד למועד קיץ תשפ"ב במסגרת פרק הרומאן והנובלה, תופיע לבחירת הנבחנים שאלה ממוקדת על הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול, שראה אור לראשונה ב-1948, ויצא ב-2019 בתרגום חדש של ארז וולק, בהוצאת עם עובד.

6. 'הסיפור השלם' – ועדת ביטון ויישום המלצותיה במערכת החינוך

משרד החינוך ממשיך במדיניות יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון). מטרת היישום היא שכל תלמיד במערכת החינוך יכיר את הסיפור הישראלי השלם, הכולל גם את העושר התרבותי, החברתי וההיסטורי של קהילות יהדות ספרד והמזרח. בשנת הלימודים תשפ"ב נמשיך בהעמקת יישום המלצות הוועדה. נמשיך ונייצר יחידות הוראה רלוונטיות.

להנחיות וחומרי הוראה ראו כאן: [החברה הישראלית- בין שבר לאיחוי](#)

7. שמחת הקריאה

אנו שמחים לבשר כי תוכנית 'שמחת הקריאה' תמשיך לשכבות הגיל ולהעשרת דרכי עידוד הקריאה. ניתן לבחור באחד משני מסלוליה.

השנה הוספנו את האפשרות לבחור בפרויקט "ספרייה בכיס". זוהי תוכנית חדשנית להנחלת אהבת הקריאה והספר באמצעות **ספרי שמע (אודיו)** הזמינים בכל עת לכל תלמיד ותלמידה באמצעות מכשיר הטלפון הסלולרי והמחשב. התלמידים יקבלו גישה ל-45 ספרי איכות מוקלטים, שיהיו זמינים להאזנה ללא תשלום באמצעות היישומון אייקאסט - ספרים מוקלטים (icast). המורים והספרנים המעורבים בתוכנית יקבלו גישה למנוי הפתוח של אייקאסט ויוכלו להאזין לכל הספרים הקיימים ביישומון. תוכנית זו פתוחה להרשמה לכל חטיבות הביניים בארץ.

להרחבה בנושא ספרייה בכיס [קראו כאן](#). לשאלות לגבי ספרייה בכיס מוזמנים לפנות למרכז ללימודי רוח בכתובת merkaz.ruach@nli.org.il

מגוון ספרים נשלחו לבתי הספר בשנת הלימודים תשפ"א. גם השנה יישלחו ספרים לבתי ספר נוספים. בפורטל הפדגוגי-החינוכי הועלו מערכי לימוד ליצירות ב'שמחת הקריאה'.

8. שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בספרות

המזכירות הפדגוגית, המינהל הפדגוגי ומינהל חברה ונוער החליטו לעודד את 'שילוב המעורבות החברתית בחלופות בהערכה' והפיצו לשם כך מסמך משותף. המסמך נכתב כחלק מהתפיסה המערכתית לחינוך ערכי. מסמך זה מחזק את התפיסה המדגישה כי הוראת תחומי הדעת, המשלבת עיסוק בערכים, תורמת ללמידה משמעותית. לשילוב בין החלופות להערכה בנושא ספרות בתמות השונות לבין נושא מעורבות החברתית יש ערך חינוכי רב. שילוב זה תורם ליצירת מוטיבציה למעורבות אזרחית וחברתית וללמידה המחברת בין עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. בדרך זו נסייע לתלמידים בהתפתחותם האישית ובבניית זהותם ונחזק בהם את תחושת הערך העצמי, השייכות והמחויבות לקהילה, לחברה ולמדינה. בשנת הלימודים תשפ"ב אנו ממליצים למורים לספרות ליישם בבית ספרם את המהלך על בסיס העקרונות שבמסמך [המצורף](#)

9. ערכים ולמידה חברתית- רגשית בהוראת תחומי הדעת

השנה החולפת, בה התמודדנו עם מגיפת הקורונה, העלתה על סדר היום בעוצמה חזקה במיוחד את הצורך בלמידה רגשית חברתית ובדיון בסוגיות ערכיות וחברתיות. הלמידה הרגשית חברתית יכולה לפתח אצל הלומד. ת. ערכים ומיומנויות תוך אישיות של הכוונה עצמית ומודעות עצמית וכן ערכים ומיומנויות בינאישיות של מודעות חברתית, התנהלות חברתית ואוריינות גלובלית (מעורבות ויוזמה חברתית ופתיחות תרבותית).

תהליך החינוך וההוראה כולל בתוכו ידע, מיומנויות וערכים. שילוב ערכים ומיומנויות רגשיות וחברתיות מחזקים את הלמידה, ויוצרים תהליכים של צמיחה אישית – רגשית וערכית. הנחת היסוד שלנו היא כי תהליך הלמידה והתוכן הלימודי מעוררים בקרב המלמד/ת והלומד/ת תחושות, רגשות, אסוציאציות, חוויות אישיות ודילמות ערכיות, המשפיעות עליו/ה ועל הלמידה. שילוב ערכים ולמידה רגשית חברתית צריכים להיות חלק בלתי נפרד מההוראה בכיתות על מנת שהתלמידים יבטאו את הרגשות והמחשבות המתעוררים בהם במפגש עם החומר הנלמד, יבררו את הערכים, הכישורים והמיומנויות, הנגזרים מהתוכן הנלמד, ויבדקו כיצד יוכלו לחזק בתוכם וליישם בחייהם את אותם ערכים וכישורים.

לפניכם מסמך משותף למזכירות הפדגוגי ולשפ"י בנושא למידה ערכית ורגשית חברתית, ובו מחוונים לשילובה בתחומי הדעת.

[למידה ריגשית חברתית](#)

10. המרכז ללימודי הרוח - הספרייה הלאומית

מדעי הרוח מאגדים תחומי דעת שמטרתם להזין את נפש האדם בתוכן ובאסתטיקה שלא ניתן להעריך במספרים. דווקא במציאות המקדשת את המדעים המדויקים במערכת החינוך ואת ייצוגי ה'ריאליטי' שהולכים ותופסים מקום מרכזי בהוויית בני-הנוער מחוץ לבית-הספר, יש מקום להעצמה של לימודי מקצועות ההומניסטיקה, וזאת מעבר למקומם המוגבל בתוכנית הלימודים הרשמית. המרכז ללימודי רוח בספרייה הלאומית מוביל בשיתוף משרד החינוך תהליך התחדשות לחיזוק מעמדם של תחומי הרוח במערכת החינוך. המרכז מאתר את צורכי השדה בתחומי הרוח, מפתח כלים חדשניים להוראה ולמידה בתחומים אלה, ופועל להנחילם בהיקף רחב. המרכז מטפח סגלי הוראה ומנהיגות חינוכית, ומעודד מצוינות לימודית בתחומי הרוח.

החיבור עם הספרייה הלאומית מאפשר לנו לשהות באכסנייה רב תרבותית ליצור קהילת מורי ספרות המשתלמת ולומדת לפי רוח התקופה. בשלוש שנים האחרונות החיבור לספרייה הלאומית אפשר מפגשי כתיבה, ימי עיון, השתלמויות בספרות ופרויקטים ספריה בכיס לחט"ב, המרחיבים את הדעת, מצ"ב קישורים.

[הצטרפות לקבוצת הבלוג](#), [מערכי שיעורים בספרות](#)

תוכנית "שאר רוח", כיתות עתודה הומניסטית בחטיבות הביניים, נפתחה בשנת הלימודים תשע"ט ביזמת המרכז ללימודי רוח בספרייה הלאומית והמזכירות הפדגוגית. ביסודה עומדת התפיסה כי לימודי רוח ברמה גבוהה הכרחיים לבניית חברה ישראלית בעלת עומק תרבותי, וכי השקעה בלימודים במקצועות הרוח בחטיבת הביניים תצמיח תלמידים בעלי מיומנויות קריאה, כתיבה, שיחה וחשיבה מתקדמות שיגדלו להיות אזרחים משכילים, מעורבים ובעלי עולם פנימי עשיר. כיתות "שאר רוח" מיועדות לתלמידים המעוניינים להשקיע זמן ומאמץ על מנת להרחיב את השכלתם ולשכלל את מיומנויותיהם בתחומי לימודי הרוח. לכיתות תיבנה תוכנית לימודים שתכליתה לאתגר את התלמידים, להרחיב מעבר לתוכניות הלימודים הקיימות ולהתמקד בטקסטים.

הלומד העצמאי

מדיניות הלמידה של משרד החינוך בשנת תשפ"ב מגדירה כמטרה מרכזית את כינונה וטיפוחה של יכולת למידה עצמאית. למידה עצמאית מבוססת על שלוש הנחות יסוד: האחת- שהתלמידים חייבים להיות פעילים על מנת להבין באמת את מה שהם לומדים. השנייה – רכישת מיומנויות למידה עצמאיות הכרחית הן להבנה והן להמשך התפתחות אישית ומקצועית לאורך החיים. השלישית- הלמידה העצמאית חייבת להתבצע בתוך הקשר רחב של ידע תכני. המעבר ללמידה עצמאית ברמות שונות מסמן מחדש את תפקידו המרכזי של המורה במסגרת התהליך כמנחה ומלווה תהליכים של בניית הבנה. במהלך שנת הלימודים הקרובה הטמעת הלמידה העצמאית תבוא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי, ביחידות הוראה הנבנות בימים אלה ובהצעות לדרכי הערכה מותאמות. אנו ממליצים לצוותי ההוראה לתכנן מראש באיזה שלבים של הלמידה ישולבו מתודות של למידה עצמאית.

11. צוות ההדרכה שלנו תשפ"ב

אתם מוזמנים ליצור קשר, להתייעץ, לתכנן ולהיפגש עם המדריכים.

רשימת המדריכים ודרכי יצירת קשר

רשימת בתי הספר המשויכים לכל מדריכה

12. השתלמויות וימי עיון – בכפוף למתן תקציב (נספח ג')

1. השתלמויות מפמ"ר

בתשפ"ב נקיים השתלמויות מפמ"ר מקוונות ב-15 מרכזי פסג"ה ברחבי הארץ. השתלמויות אלה כוללות שישה מפגשים במרכז הפסג"ה ויום עיון מרוכז בחנוכה, פסח או ביוני (לבחירת המורה מתוך מבחר ימים מרוכזים). ההשתלמות מקנה גמול, ומוכרת ליעוץ לתמורה' וליאופק חדש'. מורי הספרות ישלחו לפחות נציג אחד מביה"ס על מנת להתעדכן בשינויים החלים בהוראת מקצוע הספרות. אנו מבקשים ממנהלי בתי הספר לעודד את מורי הספרות להשתלם בהשתלמות המקצועית. ההשתלמות היא תנאי לבחון בבחינות הבגרות בע"פ בספרות (השתלמות אחת לארבע שנים).

פירוט מועדי המפגשים יפורסם בקרוב.

נספח א' – טבלת מיקוד

טבלת מיקוד - ספרות ממלכתי לחטיבה עליונה, יחידת חובה, בחינת 70% שאלון 8281:

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תת-הנושאים ש יילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תת-הנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד
<u>פרק שירה</u>		
השירה העברית בימי הביניים:	כתנות פסים/משה אבן עזרא או ראה שמש/שלמה אבן גבירול או לאטך דברי שירך/שלמה אבן גבירול	שירי יהודה הלוי: ליבי במזרח, יפה נוף, הבא מבול
	מליצתי בדאגתי הדופה/שלמה אבן גבירול או הים ביני ובינך/שמואל הנגיד או חי אהבה/טודרוס אבולעאפיה	שירי שלמה אבן גבירול: טרם היותי, שחי לאל, יהודה הלוי /ישנה בחיק ילדות
	<u>שירת ביאליק:</u>	
	לא זכיתי באור מן ההפקר <u>או</u> ואם ישאל המלאך <u>או</u> חוזה לך ברח על השחיטה	לבדי
	<u>שירים מן המחצית הראשונה של המאה ה-20:</u>	הכניסיני תחת כנפך, ציפורת, עם דמדומי החמה
	שירת אורי צבי גרינברג: שיר אימי והנחל <u>או</u> שיר נס השיר <u>או</u> תפילה אחרונה <u>או</u> אליהו הנביא (ששה מיליונים כוסות אליהו)	לאה גולדברג: אורן, ולא היה בינינו אלא זוהר, האמנם עוד יבואו ימים, הסתכלות בדבורה
	שירת רחל: רק על עצמי <u>או</u> פגישה חצי פגישה <u>או</u> מיכל <u>או</u> באחד גלגולי	שאול שטרניחובסקי: אומרים ישנה ארץ, ראי אדמה, שירים לאילאיל, לא רגעי שנת
	שירת אלתרמן: ירח או ליל קיץ <u>או</u> עוד אבוא אל ספך <u>או</u> שיר משמר	
<u>פרק הסיפור הקצר</u>		
סיפורים מאת עגנון:	סיפור אחד מאת עגנון מרשימת היצירות	סיפור שני מאת עגנון מרשימת היצירות
סיפורים עבריים:	סיפור עברי מן המחצית הראשונה של המאה העשרים	
	סיפור עברי מן המחצית השנייה של המאה העשרים	
סיפור מתורגם	סיפור מתורגם אחד מרשימת היצירות	סיפור מתורגם שני מרשימת היצירות
סיפור במוקד	הסיפור <u>צלליות</u> מאת אמיר גוטפרוינד	
<u>פרק דרמה</u>		
	טרגדיות של סופוקלס: <u>אנטיגונה</u> , <u>אדיפוס המלך</u>	
	טרגדיות של שקספיר: <u>המלט</u> , <u>המלך ליר</u> , <u>מקבת</u> , <u>אותלו</u> , <u>רומיאו ויוליה</u>	
	המחזות המודרניים (מן המאה ה-19 ומן המאה ה-20) שבתוכנית הלימודים.	
<u>פרק רומאן</u>		
	רומאן <u>אחד</u> או נובלה <u>אחת</u> מרשימת היצירות	
	שימו לב: אחת מן השאלות בנושא זה תהיה על הרומאן 1984 מאת ג'ורג' אורוול	

שימו לב: בבחינה לא יהיה פרק חובה.

טבלת מיקוד - ספרות ממלכתי לחטיבה עליונה, יחידת חובה, בחינת 30%, שאלון 8282:

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תת-הנושאים <u>שיילמדו</u> במסגרת המיקוד	רשימת תת-הנושאים <u>שלא יילמדו</u> במסגרת המיקוד
פרק שירה – פרק חובה		
	נערה מן הקטמונים (חתך אורך) מירי בן שמחון או סלימה את דומעת אמירה הס	
	'מתחת לפני האדמה' (אני ולא מלאך) אלי אליהו או 'על שתיקתם של התימנים' אהרון אלמוג	
	הגירת הורי יהודה עמיחי, או 'סיפור על הסבתא' אריה סיון	
פרק דרמה אם בחרת בנושא זה, יש ללמוד אחד מן המחזות האלה:		
	חשיבותה של רצינות / אוסקר ווילד	
	מסיבת יום הולדת / הרולד פינטר	
	מי מפחד מווירגיניה וולף / אדוארד אולבי	
	משרתם של שני אדונים / קרלו גולדוני	
	מקווה / הדר גלרון	
	שבעה / שמואל הספרי	
פרק יומן קריאה אם בחרת בנושא זה, יש ללמוד אחד מן הספרים האלה:		
	המקרה המוזר של הכלב / מארק האדון	
	סמטת השקדיות בעומריג'אן / דורית רביניאן	
	החברה הגאונה / אלנה פרנטה	
	האישה בלבן / וילקי קולינס	
	מישהו לרוץ איתו / דויד גרוסמן	

הפרק הראשון (שירה) בבחינה הוא **חובה**. יש לענות על שתי שאלות פרק זה ($2 \times 30 = 60$ נק').

מן הפרק השני והשלישי, דרמה וספרי קריאה, על התלמיד לבחור פרק אחד ולענות על שאלה אחת (40 נק').

טבלת מיקוד - ספרות ממלכתי לחטיבה עליונה, בחינת חובה 70% עולים חדשים, שאלון 8284:

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תת-הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תת-הנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד
<u>פרק שירה</u>		
<u>השירה העברית בימי הביניים:</u>	כתנות פסים/משה אבן עזרא או ראה שמש /שלמה אבן גבירול או לאטך דברי שירך/שלמה אבן גבירול	שירי יהודה הלוי: ליבי במזרח, יפה נוף, הבא מבול
<u>שירת ביאליק:</u>	לבדי	הכניסיני תחת כנפך, ציפורת, עם דמדומי החמה
	<u>שירים מן המחצית הראשונה של המאה ה-20:</u>	
	שירת אורי צבי גרינברג: שיר אימי והנחל או שיר נס השיר או תפילה אחרונה או אליהו הנביא (ששה מיליונים כוסות אליהו)	לאה גולדברג: אורן, ולא היה בינינו אלא זוהר, האמנם עוד יבואו ימים, הסתכלות בדבורה
	שירת רחל: רק על עצמי או פגישה חצי פגישה או מיכל או באחד גלגולי	
<u>פרק סיפור קצר</u>		
סיפורים מאת עגנון:	סיפור אחד מאת עגנון מרשימת היצירות	סיפור שני מאת עגנון מרשימת היצירות
סיפורים עבריים:	סיפור עברי מן המחצית הראשונה של המאה העשרים	
	סיפור עברי מן המחצית השנייה של המאה העשרים	
סיפור מתורגמים:	סיפור מתורגם אחד מרשימת היצירות	סיפור מתורגם שני מרשימת היצירות
סיפור במוקד	הסיפור צלליות מאת אמיר גוטפרוינד	
<u>פרק דרמה</u>	טרגדיות של סופוקלס: אנטיגונה, אדיפוס המלך	
	טרגדיות של שקספיר: המלט, המלך ליר, מקבת, אותלו, רומיאו ויוליה	
	המחזות המודרניים (מן המאה ה-19 ומן המאה ה-20) שבתוכנית הלימודים.	
	שימו לב: יש ללמוד מחזה אחד בלבד	
<u>פרק רומאן</u>		
	רומאן אחד או נובלה אחת מרשימת היצירות	
	שימו לב: אחת מן השאלות בנושא זה תהיה על הרומאן 1984 מאת ג'ורג' אורוול	

שימו לב: בבחינה לא יהיה פרק חובה.

טבלת מיקוד - ספרות ממלכתי לחטיבה עליונה, בחינת חובה, 30% עולים חדשים שאלון 8272 :

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תת-הנושאים ש יילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תת-הנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד
פרק שירה		
	נערה מן הקטמונים (חתך אורז) מירי בן שמחון או שלימה את דומעת אמירה הס	
	'מתחת לפני האדמה' (אני ולא מלאך) אלי אליהו או 'על שתיקתם של התימנים' אהרון אלמוג	
	הגירת הורי יהודה עמיחי, או 'סיפור על הסבתא' אריה סיון	
	בנאי פרץ: 'נעילה', או ביטון ארוז: 'תיקון הריחות'	
יומן קריאה יש ללמוד אחד מן הספרים האלה		
	הנכדה של מר לין/ פליפ קלודל או המקרה המוזר של הכלב / מארק האדון	הכלב היהודי/ אשר קרביץ או קלקידן/דורית אורגד
		סופה בין הדקלים/סמי מיכאל או הגל/ מורטון רו או המסע של פרוונה/ דבורה אליס או מען לא ידוע/קתרין קרסמן טיילור

טבלת מיקוד - ספרות ממלכתי לחטיבה עליונה, בחינה בהרחבה 70%, שאלון 8381 :

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תת-הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תת-הנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד
נושא א - נובלות	מיכאל קולהאס/פון קלייסט הגלגול/קפקא האף/גוגול	
נושא ב - דרמה	מותו של איוון אליץ/טולסטוי	קומדיות מאת שקספיר : חלום ליל קיץ או כטוב בעיניכם או מהומה רבה על לא דבר מחכים לגודו/בקט אמא קוראז'/ברכט הכיסאות/יונסקו
<u>נושא ג – יצירות נוספות מספרות עולם</u>		
	פרק אחד מתוך האודיסאה – פינלופי מכירה את אודיסאוס (ספר 23)	פרק ח' ופרק נוסף מתוך דון קיחוטה / סרוונטה
<u>נושא ד - שירה</u>		
	ראשית הידידות/אדוניס בלדה/יעקב גלטשטיין שיר לילה נודד/ וולפגאנג ירח מלא ופרידה קטנה/ טד יוז פרידה/ אלזה לסקר שילר סונט 130/ ויליאם שקספיר	
	גנרל הטנק שלי/ברטולד ברכט הילדים/ גיובראן חליל גיובראן האורן הבודד/היינריך היינה אהבה/איציק מאנגר אנבל לי/ אדגר אלן פו אש וקרח/ רוברט פרוסט שמחת הכתיבה/ ויסלבה שימבורסקה	
		שיר הפגישה האחרונה/אנה אחמטובה מקבילות/ שארל בודלר הנמר (טיגריס)/ויליאם בלייק קברניט שלי! רב חובל/ וולט ויטמן
		סונט ד' מתוך : מותה של הגבירה לאורה/פרנצ'סקו פטררקה
<u>נושא ה – נושאים בין ז'אנריים</u>		
	ששת הנושאים שבתוכנית הלימודים- יש לבחור נושא לימוד אחד	

טבלת מיקוד - ספרות ממלכתי לחטיבה עליונה, בחינת הרחבה 30%, שאלון 8382:

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תת-הנושאים ש יילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תת-הנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד
פרק א' - סיפור קצר		
	תפרים/ גדי טאוב	
	פטרו/ מירה מגן	
	נשמה על אדן החלון/ סמי מיכאל	
	לב רעב/ אשכול נבו	
	שביעות רצון/ אייזיק אסימוב	
	נסיעה במסלול מעגלי/ אמיל זולא	
	עניין משפחתי/ הרוקי מורקמי	
	רד, משה/ ויליאם פוקנר	
פרק ב' - שירה		
	אמי משדלת צפור/ ארו ביטון או שיר ערש/ שמעון אדף	
	עם סבי/ זלדה או כשאתה מתגרש/ ט. כרמי	
	אבא שלי ואלוהים/ יודית שחר או כותאב/ אלמוג בהר	
	אבי היה אלוהים ולא ידע/ יהודה עמיחי או אבי/ יהודה עמיחי	
	העדר/ ויסלבה שימבורסקה או הגרנדירים/ היינריך היינה	
פרק ג' רומאן ונובלה יש ללמוד רומאן אחד או נובלה אחת מן היצירות האלה		
	מחלת אבנים/ מילנה אגוס	
	המינגווי וגשם הציפורים המתות/ בוריס זידמן	
	חמדת/ טוני מוריסון	
	הכלה סגרה את הדלת/ רונית מטלון	
פרק ד' - דרמה		
	קידוש שמואל הספרי	
	מלאכת החיים/ חנוך לוין	
	מראה מעל הגשר/ ארתור מילר	
פרק ה' - סרטים		
	קרמר נגד קרמר/ רוברט בנטון	
	להציל את נטע/ ניר ברגמן (במאי)	
	לילסדה/ שמי זרחין (במאי)	
	נברסקה/ פיין אלכסנדר	

נספח ב' – חומרי הוראה

פרק הרומאן

יש ללמד רומאן אחד או נובלה אחת מרשימת היצירות.
אחת מן השאלות במועדי חורף וקיץ תשפ"א תהיה על הרומן 1984 / ג'ורג' אורוול.

<u>שם הרומן/הנובלה והמחבר/ת</u>	<u>דרכי הוראה והערכה</u>
רומאן עברי חצוצרה בוואדי / סמי מיכאל	<u>שיעור מצולם – חלק א'</u> <u>שיעור מצולם – חלק ב'</u>
רומאן לועזי כל החיים לפניו / אמיל אז'אר	<u>שיעור מצולם</u> קדימון להצגה בתיאטרון הבימה – <u>קישור</u> הבגרות המשודרת גל"צ – <u>קישור</u>
בעל זבוב / ויליאם גולדינג 1984 / ג'ורג' אורוול	סרט מ-1990 בבימויו של הארי הוק – <u>קישור</u> קדימון להצגה "1984" – תיאטרון הבימה – <u>קישור</u>
חומרי הוראה נוספים	פרק הרומן בחוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 4-5 – <u>כאן</u> .

פרק הדרמה

<u>שם היצירה והמחבר</u>	<u>דרכי הוראה והערכה</u>
דרמה קלאסית אנטיגונה / סופוקלס	<u>שיעור מצולם (ערוד)¹</u> <u>מצגת</u> הבגרות המשודרת גל"צ – <u>קישור</u>
דרמה מודרנית בית בובות / הנריק איבסן	פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 9 – <u>כאן</u> .
ביקור הגברת הזקנה / פרידריך דירנמט	<u>שיעור מצולם</u> <u>מצגת</u> הבגרות המשודרת גל"צ – <u>קישור</u> <u>שיעור מצולם – חלק א'</u>

1 שיעור מצולם יימצא בפורטל הפדגוגי, במרחב ספרות. חלק מן השיעורים נערכו על ידי הגר אור, וניתן לגשת אל הגרסה הערוכה שלהם באמצעות הקישור "ערוד".

שיעור מצולם – חלק ב'

הצגה בתיאטרון הבימה – קישור

חומרי הוראה נוספים פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 10 – כאן.

פרק הסיפור הקצר

בשנה"ל תשפ"ב יש ללמד סיפור אחד מאת ש"י עגנון מרשימת היצירות (ולא שניים) וסיפור מתורגם אחד מרשימת היצירות (ולא שניים).

בחורף ובקיץ תשפ"ב אחת מן השאלות בנושא זה תהיה על הסיפור "צלליות" מאת אמיר גוטפרוינד.

דרכי הוראה והערכה

שם הסיפור והסופר

הסוגה

סיפור מאת ש"י עגנון

שיעור מצולם (מאור תמס)

האדונית והרוכל

שיעור מצולם, מצגת (ורד ביאלר פרידמן)

סרט מארכיון הטלוויזיה הישראלית – קישור

תסכית – קישור

הבגרות המשודרת גל"צ – קישור

שיעור מצולם

פרנהיים

הבגרות המשודרת גל"צ – קישור

סיפור עברי מן המחצית הראשונה של המאה ה-20

העיוורת / יעקב שטיינברג שיעור מצולם (ערוד)

מצגת

שיעור מצולם

הניה / גרשון שופמן

מצגת

חיזו בטטה / סמי ברדוגו

סיפור עברי מן המחצית השנייה של המאה ה-20

הסיפור – קישור

חלום בדמי כבוד / גרמאו

שיעור מצולם

מנגיסטו

מאמר מאת ד"ר מזל קאופמן - קישור

מאמר מאת מיקה בארי ויובל פז – קישור

פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 8 – כאן.

שיעור מצולם (ערוד)

צפירה / אתגר קרת

מצגת

סיפור מתורגם

המפתח / יצחק בשביס
זינגר

[שיעור מצולם](#)

יגון / אנטון צ'יכוב

[שיעור מצולם \(ערוך\)](#)

[מצגת](#)

הבגרות המשודרת גל"צ – [קישור](#)

כינורו של רוטשילד /
צ'יכוב

[שיעור מצולם וערוך](#)

פרק השירה

יצירות במיקוד תשפ"ב

דרכי הוראה והערכה

שם

פרק השירה

שירת ימי הביניים

[שיעור מצולם](#) (שירלי שושנה)

כותנות פסים

משה אבן עזרא

[שיעור מצולם](#) (מאור תמם)

פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 12 – [כאן](#).

[שיעור מצולם \(ערוך\)](#)

ראה שמש

שלמה אבן גבירול

[מצגת](#)

פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 12 – [כאן](#).

פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 12 – [כאן](#).

לאיטך דברי שירך

שלמה אבן גבירול

מליצתי בדאגתי
הדופה

שלמה אבן גבירול

[שיעור מצולם](#)

הים ביני ובינך

שמואל הנגיד

[מצגת](#)

חי אהבה

טודרוס אבולעפיה

[מצגת](#)

מבוא לשירת ימי
הביניים

חומרי הוראה נוספים

[שיעור מצולם \(ערוך\)](#)

פרק "שירת ימי הביניים" מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 12-14 – [כאן](#).

שירת ביאליק

לא זכיתי באור מן
ההפקר

מצגת

על השחיטה

שיעור מצולם (מאור תמם)

שיעור מצולם (אורלי אלפסי)

מצגת

הבגרות המשודרת גל"צ – קישור

חומרי הוראה נוספים   העברים: "מלך היהודים, חיים נחמן ביאליק" – סרטו של יאיר קידר
– קישור

פרק "שירת ביאליק" מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 14-15 – כאן.

שירת המחצית הראשונה של המאה ה-20

אורי צבי גרינברג

שיר אימי והנחל

שיעור מצולם (ערוד)

מצגת

אורי צבי גרינברג

לא רגעי שנת טבע

אורי צבי גרינברג

שיר נס השיר

אורי צבי גרינברג

תפילה אחרונה (ששה
מיליונים כוסות
אליהו)

רחל

פגישה, חצי פגישה

שיעור מצולם

מצגת

השיר בביצוע חנן יובל – קישור

השיר בביצוע דינה עמלי – קישור

רחל

רק על עצמי

רחל

מיכל

רחל

באחד מגלגוליי

חומרי הוראה נוספים

העברים: "העלמה בלובשטיין, רחל" – סרטו של יאיר קידר - קישור

פרק מהסדרה "הכל אנשים" – רחל – קישור

פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 15-16 – כאן.

נתן אלתרמן

ירח

שיעור מצולם

מצגת

הבגרות המשודרת גל"צ – קישור

שיעור מצולם	שיר משמר	נתן אלטרמן
קישור – חוה אלברשטיין – "שיר משמר" – קישור		
קישור – ביצוע שלום חנוך - קישור	ליל קיץ	נתן אלטרמן
קישור – ביצוע נתנאלה - קישור		
	עוד אבוא אל סיפך	נתן אלטרמן
סרט: מותר להיות סנטימנטאלי: נתן סלור יוצא למסע התחקות אחרי סבו, נתן אלטרמן - קישור		חומרי הוראה נוספים
פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 15-16 – כאן .		

יצירות שאינן במיקוד תשפ"ב

שירת ימי הביניים

שיעור מצולם וערוך	ישנה בחיק ילדות	יהודה הלוי
מצגת		
שיעור מצולם וערוך	ליבי במזרח	יהודה הלוי
מצגת		
פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 13 – כאן .		
השיר בביצוע מיכה שטרית – קישור		
הבגרות המשודרת גל"צ – קישור		
פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 13 – כאן .	יפה נוף	יהודה הלוי
פרק מן החוברת "למידה בימי קורונה" – עמ' 13 – כאן .	הבא מבול	יהודה הלוי
	טרם היותי	שלמה אבן גבירול
	שחי לאל	שלמה אבן גבירול

שירת ביאליק

שיעור מצולם (מאור תמס)	הכניסיני תחת כנפך
שיעור מצולם (אורלי אלפסי)	
מצגת	
שיעור מצולם (מאור תמס)	לבדי
שיעור מצולם (ערוך) (אורלי אלפסי)	
הבגרות המשודרת גל"צ – קישור	

שירת המחצית הראשונה של המאה ה-20

לאה גולדברג	האומנם עוד יבואו ימים	שיעור מצולם מצגת
לאה גולדברג	אורן	שיעור מצולם
לאה גולדברג	ולא היה בינינו אלא זוהר	
לאה גולדברג	הסתכלות בדבורה	
חומרי הוראה נוספים	העברים: "לאה גולדברג בחמישה בתים" – סרטו של יאיר קידר – קישור	
שאול טשרניחובסקי	לא רגעי שנת טבע	שיעור מצולם מצגת
שאול טשרניחובסקי	אומרים ישנה ארץ	ביצוע נעמי שמר – קישור
		ביצוע שלמה ארצי – קישור
		ביצוע ירדן בר כוכבא – קישור
שאול טשרניחובסקי	שירים לאילאיל	
שאול טשרניחובסקי	ראי אדמה	
חומרי הוראה נוספים	כמה מילים על המשורר הגדול שאול טשרניחובסקי - קישור	

נספח ג' – מבחר השתלמויות

השתלמויות מפמ"ר תשפ"א בפסגות - המפגשים יהיו בחלקם מקוונים.

יש לבחור יום עיון מהתאריכים שנציע בהמשך השנה : יום עיון בחנוכה, בפסח, סיום השנה

יום עיון	מפגש שביעי	מפגש שישי	מפגש חמישי	מפגש רביעי	מפגש שלישי	מפגש שני	מפגש ראשון	
								פסג"ה אילת
	10.1	3.01	27.12	13.12	29.11	22.11	8.11	פסג"ה באר שבע אופירה מרגי
								פסגה אשדוד עדנה ג'ורנו
	14.3	7.2	31.1	13.12	29.11	15.11	11.10	פסג"ה ראשון לציון אתי עמרם
	14.3	7.2	31.1	21.12	29.11	15.11	11.10	פסג"ה רמת גן נירה הראל
								פסג"ה חולון אורית צ'אושו
								פסגה כפר סבא רננית חננאל
								פסג"ה מודיעין לירון גיליס
								פסג"ה ירושלים יולי ברנשטיין
								פסג"ה חיפה אורלי אלפסי

								פסג"ה קרית מוצקין שירלי שושנה
								פסג"ה עפולה עינת פינטו
								פסג"ה כרמיאל נועה שכטר ליבנה
								פסג"ה קריית שמונה יעלה אשכנזי

השתלמויות ארציות :

- השתלמות למידה בדרך חקר – ההשתלמות בהנחיית ורד פרידמן ביאלר
  - קהילת תמ"ר למורים ממשיכים : חקר הפרקטיקה של למידת החקר והחשיבה בתוכנית- בהנחיית ורד פרידמן ביאלר
  - כלי ניהול לרכזי מקצוע – מיועד לרכזי מקצוע בספרות בהנחיית אתי וינקלר
  - דיבור בפני קהל – מיומנויות רטוריות בהנחיית ענת בורגר
  - למידה מרחוק מיטבית בספרות ממלכתי בהנחיית דן מישייקר
  - הוראה בין תחומית – בהנחיית מירב סגל
  - הלומד העצמאי – בהנחיית בתיה לוינסון
- חלק מן ההשתלמויות כבר פתוחות להרשמה, והקישורים מצורפים כאן. השאר תיפתחנה להרשמה בקרוב.

בהצלחה